

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je bila dne 10. t. m. dalmatinska deputacija in je izročila spomenico o žalostnem gospodarskem položaju v Dalmaciji. — V gosposki zbornici je bila vsprejeta postava o razprodajah; v poslanski zbornici pa so dalje razpravljali novi kazenski zakon. V odseku za preosnovo volilnega reda je 11. t. m. govoril naš poslanec gosp. dr. Gregorec. Govor objavimo prih.

Češko. Ono sredo je bila v Pragi ožja volitev v mestni zastop. Mladočehi so sicer napeli vse sile, vendar so zmagali Staročehi. — V Praškem staročeskem društvu predlagal je dr. Matuš, naj zopet deželni zbori volijo državne poslance. Mi se temu odločno protivimo; sicer štajarski Slovenci ne bomo imeli nobenega državnega poslanca!

Štajarsko. Na 13. t. m. so liberalni in nacionalni Nemci sklicali shod vseh občinskih volilcev v Gradcu, naj se izrečejo zoper nameravano krščansko-socijalno društvo ravnotam. Za krščansko socijalne može veljajo tiste postave, kakor za druge državljane; čemu torej ta shod?

Koroško. Naučno ministerstvo je dovolilo za popravo starih spomenikov sv. Florijana in sv. Trojice v Celovcu 2000 gld. Mestni očetje pa so ju mislili kar odstraniti. — Na Bistrici na Rožu so te dni ustanovili nemško pevsko društvo; ali le Slovenci, ali bolje nemškutarji, bodo v tem društvu popevali slavo Nemčiji.

Kranjsko. V Cerknici se je osnovalo »katoliško slov. izobraževalno društvo«. V kratkem bode osnovalni shod. To je prvo katoliško politično društvo na Notranjskem. — V Ljubljani bodo nemčurji s pomočjo vlade bojda zopet izdajali »Laibacher Tagblatt«. Kjer se prepirata dva, tretji veselje ima.

Primorsko. V ministerstvu na Dunaju se je zvedelo, da namestništvo v Trstu ni prepovedalo slovenskega misijona pri Sv. Antonu Novem; ampak namestnik je tržaškemu škofu svetoval, naj se misijon preloži, ker bi utegnil nastati kak šunder med Lahoni in Slovenci. Zaradi tega se bode bržčas v kratkem obhajal ta misijon. Oni, ki se ga bodo resno udeležili, gotovo ne bodo kalili miru.

Ogersko. Pekel je zmagal! Tako bi skoro vskliknili. Na pritisk ministerskega predsednika Wekerla potrdili so cesar tri proticerkvene predloge, torej tudi civilni zakon. Tolaži nas to-le: Le naravne in božje postave so večne, človeške pa ne! — Mladi Košut je te dni zopet govoril, da se bode potegoval za politično in gospodarsko samostojnost in neodvisnost Ogerske; Wekerle pa je proti temu gluhi in nem!

Vunanje države.

Rim. Pred tednom so papež izdali konstitucijo ali ustavno pismo o vshodnih cerkvah. Največje prostosti jim dovoljujejo, le v verskih rečeh naj bodo edine z Rimom. Ako bodo razkolni škofoje to pismo z umom in dobrim srcem prebrali, gotovo bode marsikateri postal katoličan.

Italijansko. Dne 9. t. m. so bili zopet hudi potresi v Reggio v južni Italiji. — Crispi je ojstro in pametno odgovoril v poslanski zbornici Barzilaiu, ki ga je vprašal zaradi dvojezičnih napisov v naši Istri. Res, kaj brigajo Italijane naše zadeve? — Bivši minister Giolitti ima vsa pisma, iz katerih so razvidne velikanske goljufije pri banki Romani; ali roka pravice jih od njega ne zahteva.

Francosko. Umrl je Lesseps, ki je ustanovil

sueško družbo in dal prekopat Sueški kanal. L. 1881. pa je ustanovil panamsko družbo, da prekoplje ožino panamsko v Srednji Ameriki. Ali tukaj je s svojimi prijatelji sila veliko milijonov potrošil, delo je ostalo neizgotovljeno, in bil je obsojen v ječo na 5 let. Ni pomislil, da je poštenost največ vredna.

Nemško. Pretekli teden so v Berlinu začeli državni poslanci zborovati in sicer v novem velikanskem državnozbornem poslopju. Ko je predsednik zbornice zaklical »slava« cesarju Viljemu, ustali so vsi poslanci in isto klicali, samo sedem socijalističnih poslancev ni hotelo ustati in cesarju nazdraviti. Zaradi tega se bodo imeli zagovarjati pred sodiščem, ako v to poslanci dovolijo.

Rusko. General Gurko, gouverneur v Varšavi, moral je Varšavo zapustiti. Poljaki mu iz srca želijo srečno pot, ker njim bolj sovražnega guvernerja ali namestnika car ne more poslati. — V tem velikanskem cesarstvu se bojda kmalu uvede občna šolska dolžnost. Strogo pa je ne bodo mogli izvesti, ker je prebivalstvo na mnogih krajih zelo redko naseljeno.

Srbsko. V ponedeljek se je pred beligradskim sodiščem začela pravda zoper Mihala Čebina in tovariše. Zatoženi so, da so hoteli povzročiti prekucijo v Srbiji, prepoditi kraljevo rodovino Obrenovičev in posaditi Petra Karagjorgjeviča na srbski prestol. Celó prejšnji ministerski predsednik je večkrat zatrjeval, da so nedolžni, da je vse le podlo obrekovanje; ali ker so zatoženci Milanovi nasprotniki, zato bodo javljane oproščeni.

Turško. Na makedonski tabor se je zbralo 2. t. m. nad 10 tisoč ljudi. Govorilo se je, kake krivice se Bolgarom v Makedoniji godijo, in se sklenilo, da se bodo obrnili do zastopnikov vevlastvi, naj ti prisilijo turško vlado, da izvede berlinski dogovor gledé Makedonije.

Azija. Kitajci bi radi z Japonci sklenili mir. Japonci pa se za kar bodi ne bodo dali pogoditi; kajti v kitajski pokrajini Vidžu je nastala prekucija in prvi japonski voj se bliža Fučuju, drugi pa se je napotil proti Peking, glavnemu mestu.

Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

(Konec).

Tomažu je postalo tesno pri srcu, ko je videl svojo potovalko brez vsakega uzroka tako strastno hudo, celo s samokresom v roki, pred seboj stati in bolj tiho ter bojazljivo ji odgovoriti:

»Ne vem, kdo si?« »Torej poslušaj, jaz sem — kolera!«

»Ko-le-ra!« izgovarja zlog za zlogom Tomaž in naredi v veliki vznemirjenosti le dva križa, jednega po licu, drugega na prsih. Besede »jaz sem kolera« pretresle so mu mozeg in kosti ter mu omamile dušo. Zato se mu je torej zdela ta ženska tako čudna! Zopet se je spomnil vsega, kar mu je pravil gospod poštar pred par dnevi o veliki, močni góspé, o koléri. Popolnoma je bil prepričan, da stoji res kolera pred njem in da je zdaj napočila njegova zadnja ura. Oh, samo za par trenutkov še jo je mislil prositi, da bi lahko obudil kes čez svoje grehe. A v tem ga nagovori kolera:

»Ali hočeš, da ti plačam?«

»Ne, samo pusti me še živeti!« odgovori hitro Tomaž in se trudi spraviti vse prikupljive poteze v svoj obraz. »Kolera« molči ter ga začne opazovati od pet

do glave. Tomažu je postajalo pri tem opazovanju vedno bolj vroče in pri srcu vedno tesneje, sapa mu je nekje zastajala. To so bili trenotki za Tomaža! Naposled vendar izpregovori »kolera«:

»Dobro, ker se mi zdiš pošten človek, bodem te pustila in tudi za teboj ne bodem prišla. Zdaj pa se pelji naprej!« In zopet se je prikazal na njenem licu isti zlobni posmeh. Toda Tomaž ga ni zapazil. Pri zadnjih njenih besedah je prijel hlastno za bič ter udaril po konju, kakor še gotovo nikdar v svojem življenju. Bliskoma je bil voz izven gozda. Sedaj se le se je Tomaž prvokrat ozrl nazaj, in kako lahko mu je bilo pri srcu, ko kolere res ni več videl. Vendar konja še je pustil vedno bežati. Kmalu je bil doma. Voz postavi pred vrata, konja pusti samega in naravnost hiti h gospodu Lukovnjaku v sobo ter mu poreče: »Gospod, kolera se je peljala z menoj!« Gledal je, kak utis bodo naredile te besede na gospoda poštarja. A ta se mu je samo pomilovalno nasmehnil ter rekel:

»Ni mogoče!«

Tomaž pa odgovori, da je res, in pripoveduje gospodu natanko svoj dogodek. Jako razžaljenega se je čutil, ko mu je gospod poštar začel razlagati in dokazovati, da kolera ni človek, temveč le hitro nalezljiva in nevarna bolezen, in ni mu hotel verjeti, čeravno so poštarjevim besedam pritrjevali tudi vsi drugi, ki so bili navzoči ter čakali na novodošla pisma.

Gospod Lukovnjak je bil le radoveden, kdo se je tako zvijačno odtegnil dolžnosti, da plača poštno vozino od mesta do nas, in zato je naznanil naenkrat celo stvar našim orožnikom. Jeden izmed njih se se je isto večer odpravil proti gozdu, da poišče »kolero«. Toda »kolere« ni našel, pač pa ne daleč proč od ceste precejšnje tropo ciganov. Vprašal jih je, če se je kateri iz njihove družbe pripeljal danes z našo pošto, a nikdo so ni hotel oglasiti. Ko pa se je orožnik nekoliko odstranil, nastal je v njihovem krogu glasen smeh. Vedeli so, zakaj so se smejali.

Cigan, katerega je Tomaž tako negostoljubno pred kratkim vsprejel in odpravil, se je maščeval. Jedna tovarišica iz ciganske družbe je imela neko opravilo v mestu, in naš cigan jo je poučil, kako se lahko enkrat brezplačno pripelje iz mesta. Maščevanje se je obneslo.

Odkar se je Tomažu prigodila ta neprilika, ne verjame, da bi bila res kaka kolera na svetu. Če pa ga vprašaš, ali je res pripeljal v naš kraj kolero, odreže se ti:

»Ka-aj, ali cigani niso prava kolera za nas?« To resnico izgovori tako resno, da se ti nehoté ustavi smeh.

Tomaž še zmeraj vozi našo pošto, a kolere menda ne bode več pripeljal v našo bližino.

Smešnica. »Vi krmite svoje krave gotovo le s soljo?« vpraša neka kuharica mlekarico. — »No, zakaj?« — »Vaše uboge krave morajo grozno veliko vode počrepati, ker je mleko čista vodeno!«

Razne stvari.

(Slovenskega društva) predsedništvo želi, naj bi vse slovenske kmetijske občine po svojih poslancih državnemu zboru vložile prošnjo, da ta neizpremenjeno vsprejme od vlade predloženo preosnovno domovinskega zakona. Le berite prvi članek v današnjem listu!

(Ptujsko pol. društvo »Pozor«) je poslalo prošnje na ministerstvo znotranjih zadev, trgovinstva in pravosodstva za slovensko-nemške napise, pečate pri

dotičnih uradih. Prošnje podpisale so tudi občine: Sv. Barbara, Gruškovce, Slatina, Gradišca, Elizabeta v Halozah. Tako je prav. Naprej!

(Zoper novo gimnazijo v Celju) se je oglašil občinski zastop v Slovenski Bistrici in v Opavi v Šleziji. Zdaj bode menda skoro konec tega neumnega protestovanja.

(Odvetniško skušnjo) je napravil v Gradcu dne 4. decembra z izvrstnim uspehom gosp. dr. Franjo Rosina in pride prè v Ljutomer za odvetnika.

(Rogaški okrajni zastop.) Dne 6. t. m. so pri dopolnilni volitvi vel. gosp. dekana Jožefa Tombaha kmečke občine soglasno izvolile v odbor okrajnega zastopa Rogaškega.

(Nova zasebna šola.) Gospodu dvornemu svetovalcu vitezu pl. Becku je dovolil okr. šolski svet v Celju, da se sme na Plevni blizu Žalca postaviti šolanorazrednica z otroškim vrtcem, katerih vodstvo bodo prevzele čast. šolske sestre.

(V Št. Ilju v Slov. gor.) vsiljuje ljudem »Štajerskega kmeta« ali »Kajharja« župan Pistor. Le Fr. Zelenik in Lorber ga ubogata, drugi nihče. Čast našim slov. možem!

(Lep začetek zakona.) Dne 28. nov. je pri Mali Nedelji neki ženin, doma od Pesnice, bil poročen. Iz cerkve gresta z nevesto v gostilnico in tam je šla ta drugim parkrat plesat. To pa je ženina tako razsrdilo, da si je hotel z nožem vrat prerezati.

(Dvojni samomor.) V Konjicah sta se ta teden obesila krojač Lebič in pa neka vlačuga, ki je bojda tudi hotela svoje nezakonsko dete obesiti; ali tega je rešil angelj in dobri ljudje.

(Čudna nesreča.) Godec Lorenc Stelzer šel je pred tednom z Murskega vrha in Zasadov v Radgonskem okraju domov. Bil je pa malo vinjen in je padel tako nesrečno, da mu je cev pipe prodrla čeljust in pri nosnicah ven prišla. Našli so ga drugo jutro mrtvega na cesti.

(Slovanska čitalnica v Mariboru.) V čitalnici Mariborski vršil se bode v nedeljo, dne 16. t. m., ob 8. uri na večer letošnji občni zbor. Odstopajoči odbor položil bode račune ter poročal v svojem delovanju v tekočem letu. Na to se bode volil nov odbor. Gospodje društveniki, ki se zanimajo za razvoj čitalnice, naj se polnoštevilno udeležé tega shoda!

(Nemški stekliši v Celju.) Z vso silo so se vrgli Celjski Germani na tiste meščane v Celju, ki so se drznili podpisati peticijo za slov.-nemško spodnjo gimnazijo. Pa le dva plašljivca sta se dala spregovoriti in preklicala podpis, da ne bi imela škode pri svoji kupčiji. Slovenci, dobro si zapomnite to zagrizenost in ravajte se po geslu: Svoji k svojim!

(Pijan strojevodja.) V Segedinu na Oggerskem se je odpeljal te dni pijan strojevodja z mašino in jednim tovornim vozom za poštним vlakom, ki je odšel pol ure poprej. Vsa svarilna znamenja so bila zastoj. Že v četrte ure je bil pijani strojevodja dohitel poštni vlak in trčil z njim skupaj. Skoro vsi vagoni in lokomotiva poštne vlaka so bili razdrobljeni. Več oseb je bilo tesko poškodovanih.

(Posojilnica v Brežicah) se je slovesno ustanovila dne 8. decembra. V ravnateljstvo so izvoljeni gg.: Andrej Levak, veleposestnik iz Brežic, kot načelnik; Leopold Schwentner, trgovec v Brežicah, kot njegov namestnik; Miha Balon, posestnik, in Jožef Agrež, odvetniški uradnik, Karol Gregorič, vinski trgovec, Ignac Po-

(Največji otrok na svetu.) V Vašingtonu v Ameriki je srečna mati, ki ima jedno leto staro deklico, ki pa že tehtja 50 funtov. Otrok je popolnoma zdrav in baje že govori.